SANS SECURITY AWARENESS
Telekom Srbija
OUCH! | Novembar 2017
Mesečni bilten za podizanje svesti o bezbednosti informacija

OUCH!

U OVOM BROJU...

- Lažne (onlajn) internet prodavnice
- Vaš računar / mobilni uređaj
- Vaša platna kartica

Bezbedna kupovina na internetu

Uvod

Sezona praznika se približava i uskoro će milioni ljudi širom sveta biti u potrazi za savršenim poklonima. Da bi pronašli najpovoljnije ponude i izbegli gužve i čekanja u dugačkim redovima, mnogi od nas će se odlučiti za kupovinu putem interneta (eng. online shopping). Nažalost, ovo je takođe i doba godine kada mnogi sajber kriminalci prave lažne sajtove za kupovinu u cilju obmane i krađe. U nastavku će biti pojašnjeni rizici kupovine putem interneta i kako da ovu fantastičnu uslugu koristite na bezbedan način.

Gost urednik
Leni Zelcer radi za kompaniju Minerva Labs koja je specijalizovana za bezbednosne proizvode i drži predavanja o borbi protiv malvera u SANS Institutu. Leni je aktivan na Tviteru pod nalogom **@lennyzeltser** i autor je bloga o bezbednosti **zeltser.com**.

Lažne prodavnice na internetu

Iako je većina prodavnica na internetu prava i legitimna, na internetu postoje i lažni veb sajtovi koje su postavili sajber kriminalci. Kriminalci prave ove lažne veb stranice tako što kopiraju izgled pravih sajtova ili koriste imena dobro poznatih prodavnica ili brendova. Oni zatim koriste ove lažne veb stranice da vrebaju ljude koji traže najpovoljnije ponude. Kada na internetu pretražujete apsolutno najniže cene, može se desiti da budete usmereni na neki od ovih lažnih veb sajtova. Kada birate veb sajtove za kupovinu, budite oprezni kod veb sajtova koji reklamiraju cene značajno jeftinije od bilo kog drugog sajta ili nude proizvode koji su rasprodati širom zemlje. Razlog zašto su njihovi proizvodi tako jeftini ili dostupni je u tome što prodaju ono što nije legitimno, može biti falsifikovano ili ukradeno, ili u nekim slučajevima nikada i ne bude isporučeno. Zaštitite sebe primenom sledećih saveta:

- Kad god je to moguće, kupujte sa veb sajtova koji su vam poznati, kojima verujte i već ste kupovali na njima.
- Proverite da li veb sajt ima ispravnu poštansku adresu i telefonski broj za pitanja u vezi prodaje ili podrške. Ako sajt izgleda sumnjivo, pozovite ih i razgovarajte uživo. Ako ne možete da dobijete nekoga sa kime biste razgovarali, to je prvi veliki znak za vas da imate posla sa lažnim veb sajtom.
- Potražite očigledne znakove upozorenja kao što su ponude koje su očigledno previše dobre da bi bile istinite, gramatičke i pravopisne greške.
- Budite veoma obazrivi ako veb sajt izgleda kao identična kopija dobro poznatog veb sajta koji ste ranije koristili, ali je ime domena veb sajta ili ime prodavnice malo drugačije. Na primer, možda za kupovinu putem interneta koristite

Bezbedna kupovina na internetu

Amazon, čija je veb stranica na adresi https://www.amazon.com. Stoga budite vrlo sumnjičavi ako se nađete na sajtovima koji se pretvaraju da su Amazon, kao što je http://store-amazoncom.com.

- Ukucajte ime ili URL prodavnice u pretraživač i pogledajte šta su drugi ljudi rekli o tom veb sajtu. Potražite pojmove kao što su “prevara”, “nikad više” ili “lažni” (eng. „fraud”, „scam”, „never again“, „fake“). Nedostatak komentara o sajtu takođe može biti znak koji ukazuje da je njegova veb lokacija nova i možda nije pouzdana.
- Pre nego što bilo šta kupite putem interneta proverite da li je vaša veza sa veb sajtom šifrovana (enkriptovana). Većina pregledača šifrovanu vezu ilustruje katancem i/ili slovima HTTPS u zelenoj boji neposredno pre naziva veb sajta.

Zaštitite se prilikom kupovine na internetu tako što ćete kupovati samo na pouzdanim veb sajtovima sa dokazanom reputacijom.

Zapamtite, samo zato što sajt izgleda profesionalno ne znači da je pravi. Ako niste sigurni u bezbednost veb sajta, nemojte ga koristiti. Umesto toga, pronađite poznati veb sajt kome verujete ili ste ga već koristili bezbedno u prošlosti. Možda tu nećete pronaći najpovoljniju moguću ponudu, ali je mnogo veća verovatnoća da ćete dobiti očekivani proizvod i izbeći da vam lični i finansijski podaci budu ukradeni.

Vaš računar / mobilni uređaj

Pored izbegavanja kupovine na lažnim veb sajtovima, postarajte se i da vaš računar ili mobilni uređaj bude bezbedan. Sajber kriminalci će pokušati da zaraze vaše uređaje kako bi mogli da prikupe informacije o vašim bankovnim računima, platnim karticama i lozinkama. Preduzmite sledeće korake kako biste obezbedili vaše uređaje:

- Ako u kući imate decu, razmislite o tome da imate dva uređaja, jedan za vašu decu i jedan za odrasle. Deca su radoznala i interaktivna s tehnologijom, pa je veća verovatnoća da će zaraziti svoj uređaj. Korišćenjem zasebnog računara ili tableta samo za onlajn transakcije, poput elektronskog bankarstva i kupovine na internetu, smanjujete šansu da budete zaraženi.
- Uvek instalirajte najnovije ispravke i koristite ažuran antivirusni softver. Na taj način značajno otežavate sajber kriminalcu da zarazi vaš uređaj.

Vaša platna kartica

Redovno proveravajte izvode sa platne kartice kako biste identifikovali sumnjive troškove, naročito nakon što ste učestalo

Bezbedna kupovina na internetu

koristili svoje kartice za kupovinu na internetu ili ste koristili novi sajt za kupovinu. Neki provajderi platnih kartica vam pružaju mogućnost obaveštavanja putem elektronske pošte ili sms poruka svaki put kada se sa vaše kartice skinu određena sredstva ili kada troškovi prelaze određeni iznos. Druga mogućnost je da imate jednu platnu karticu samo za kupovinu na internetu, na ovaj način ako vam kartica bude kompromitovana možete je lako zameniti, bez ikakvih posledica na bilo koje vaše druge aktivnosti plaćanja. Ako verujete da je izvršena prevara, odmah obavestite kompaniju koja vam je izdala platnu karticu. Ovo je takođe razlog zašto je bolje da za onlajn kupovinu koristite kreditne kartice i izbegavate korišćenje debitnih kartica kad god je to moguće. Debitne kartice skidaju novac direktno sa vašeg bankovnog računa, pa se u slučaju prevare može desiti da teže povratite svoj novac. Konačno, razmotrite korišćenje platnih kartica koje generišu jedinstveni broj kartice za svaku onlajn kupovinu, poklon kartica ili koristite dobro poznate servise za plaćanja, kao što je PayPal, koji ne zahtevaju da otkrijete broj vaše kreditne kartice prodavcu.

Saznajte više

Prijavite se na OUCH! mesečni bilten za podizanje svesti o bezbednosti informacija namenjen svima, pročitajte prethodne brojeve OUCH!-a i saznajte više o SANS-ovim rešenjima za unapređenje svesti o bezbednosti informacija na našoj internet prezentaciji securingthehuman.sans.org/ouch/archives.

Verzija na srpskom

Telekom Srbija kao društveno odgovorna telekomunikaciona kompanija pomaže prevođenje i distribuciju ovog biltena kako bi se unapredila svest korisnika informaciono-komunikacionih tehnologija o bezbednosti informacija.

Dodatne informacije

Socijalni inženjering:	https://securingthehuman.sans.org/ouch/2017#january2017
Četiri koraka da ostanete bezbedni:	https://securingthehuman.sans.org/ouch/2016#october2016
Bezbednost vaše kućne mreže:	https://securingthehuman.sans.org/ouch/2016#february2016
SANS bezbednosni savet dana:	https://www.sans.org/tip_of_the_day.php

Redakcija: Walt Scrivens, Phil Hoffman, Кэти Клик, Cheryl Conley
Preveli: Dragan Ristić i Gordana Živanović